

Jánošík

Na chvíľu akoby zaváhal. Jeho ruka na kľučke dverí na chvíľu zmeravela. No bol to len okamih. Rázne otvoril dvere a vstúpil do krčmy. Hlasno pozdravil. Vždy keď sem prišiel, nahlas pozdravil. Bol to taký jeho rituál. Zopár ľudí sa na neho pozrelo s nezáujmom, zopár odzdravilo. Vzadu pri stole zbadal Paľa s Mirom. Sedeli pri pive a hádali sa o futbale. Prisadol si.

„Bol si drevo rúbať?“ Spýtal sa ho Paľo, keď zbadal v jeho ruke sekeru.

„Ešte len budem,“ odvetil a oprel sekeru o stenu za chrptom.

„Na sekeru nedávame,“ zažartovala krčmárka. Inokedy by sa bol zasmial, dnes nie. Veru nebýva zvykom chodiť sem so sekerou. Občas sa tu zastavia drevorubači cestou z práce na pivo a majú so sebou sekeru, či motorovú pílu... ale to je iné. Nik sa vážne nepozastavil nad tým, že tá sekera je tu navyše. Každý ho poznal ako mierneho a vyrovnaného človeka priateľskej povahy, ktorý by ani muče neublížil. No posledné udalosti poriadne zalomcovali jeho psychikou. To, čo sa stalo jeho bratovi... Najprv sa mu rozpadla rodina, potom prišiel o dom a potom... potom si siahol na život. Och, Bože, ako sa tomu všetkému dalo zabrániť?! Ako sa tomu dalo predísť? Keby len bol býval tušíl, že je to s Janom také vážne...

Z myšlienok ho vytrhol krčmárkin hlas: „Ďuri, pivko?“

„Najprv pivo, neskôr si dáme borovičku.“

„Ale, veď ty borovičku nepiješ,“ čudovala sa krčmárka.

„Dneska budem, všetci dneska budú.“ Naozaj nepil borovičku, na rozdiel od svojho brata. Vôbec si nespomína, že by Jana videl piť nejaký iný tvrdý alkohol. Keď bol zdravý pil borovičku, keď mu bolo zle od žalúdka, dal si borovičku s čiernym korením. Ako mu to mohlo chutiť?!

Bol piatok podvečer a krčma sa pomaly zaplňala. Bolo tu pár miestnych, ktorých poznal, pár neznámych z okolia a bola tu aj nejaká vodácka partia z Čiech, ktorá stanovala v malom tábore pri rieke. Od hracích automatov v rohu krčmy bolo počuť zvuk padajúcich mincí.

„Ktosi vyhral. A tuším dost. Dnes tu bude veselo,“ utrúsil Miro.

„To teda bude,“ prikývol s meravou tvárou.

„Čo si dnes taký namrzený. Ani sa neusmeješ,“ dobiedzal doňho Paľo.

Usmial sa, vlastne sa len pokúsil o úsmev, bolo vidno, že sa silí. Bol to taký trpkokyslý úsmev pesimistu. Krčmárka im doniesla pívá. „Na zdravie!“ ponúkol a ťukli si kríglami. Pivo tu mali dobré, tak akurát vychladené, perfektná pena, poriadne horké, naše, žiadna dovozová žbrnda. Upil si poriadny dúšok. Potreboval sa posmeliť. To, čo sa chystal urobiť vyžadovalo odvalu. Paľo s Mirom stále tárali o futbale. Zvykol sa občas zapojiť aj on do ich nekonečných futbalových debát, no dnes nie. Dnes bol myšlienkami úplne inde. Sedel tam pri nich pohrúžený do svojich myšlienok a vychutnával si pivo. Stále nemohol prestať myslieť na svojho brata. Stále si kládol za vinu, že sa málo oňho zaujímal. Že nevedel to, čo vedeli už skoro všetci okolo, že tomu neveril a že mu nevedel pomôcť. Nedokázal zabrániť tomu najhoršiemu. Mal ho rád. Jano bol jeho jediný brat. Bol krstný otec štyroch Ďurových detí. Aj deti ho mali rady. A on by im bol zniesol modré z neba. Možno preto, že sám mal len jedno dieťa. S deťmi to vedel. Uživil by sa aj ako učiteľ. Ved' aj začal študovať. Nedokončil. Oženil sa, prišlo dieťa a škola išla bokom. Bolo treba peniažky do rodiny, a tak zarábal. Nikdy, ani slovom nespomenul, že by bol ľutoval odchodu zo školy. Bral to ako čosi samozrejmé. Bolo sa treba postarať o rodinu, tak sa staral. Bolo treba dačo urobiť Ďurovi na stavbe, tak urobil. Bolo treba pomôcť kamarátom, tak pomohol. Bol to dobrý chlap, keby nie tej jeho hráčskej vášne...

Ďuro dopil posledný dúšok piva a pocítil chuť dať si ešte jedno. Nie, dnes nie, dnes už len tú borovičku.

„Je čas,“ povedal si len tak pre seba.

„Kde ideš? Ved' si len teraz prišiel,“ opýtal sa Miro

„Mám ešte robotu,“ vzdychol si, „ale najprv si dáme tú borovičku.“

„Si sa zbláznil, kto tu pije borovičku?“ začudoval sa Miro.

„Jano pil borovičku, môj brat. Dáme si na jeho pamiatku.“ Povedal to tak dôrazne a zanovito, že mu jeho kamaráti neodporovali. Len sa pozreli na seba a mlčali.

„Marienka, tie borovičky,“ kývol na krčmárku.

„Tri borovičky?“

„Nie tri, všetkým,“ upresnil svoju objednávku.

Krčmárka bola v momente pri ňom: „Blázniš, je tu okolo tridsať ľudí a nie každý pije borovičku.“

„Všetkým borovičku! Na pamiatku môjho brata.“ Povedal to dosť nahlas, čím pritiahol pozornosť celej krčmy. Vytiahol päťdesiatku a podal ju krčmárke: „Aj ty si nalej a zvyšok si nechaj!“

„Nemôžem, ja som v práci a zvyšok ti vydám,“ odporovala.

„Povedal som všetkým!“ V jeho hlase bola taká rozhodnosť, že viac neprotestovala.

O chvíľu mal každý pred sebou poldecák borovičky. Atmosféra v krčme hustla. Ďuro vstal, vzal svoj pohárik borovičky a ťažko vzdychol. Krčma sa ponorila do ticha. Všetky oči boli nalepené na ňom.

„Chcem aby sme si pripili na pamiatku môjho brata,“ rozbiehal sa trochu neisto, urobil pauzu a potom smelšie pokračoval, „bol to dobrý chlap. Mal aj chyby a slabosti, ale bol to dobrý chlap. Nech mu je zem ľahká.“ Preglgol, zdvihol pohár vyššie a potom ho na dúšok vypil. Väčšina chlapov urobila to isté, niektorí len usrkli a zmraštili sa. „Viete,“ pokračoval, „sľúbil som mu... nad hrobom, tak sa na mňa teraz nehnevajte...“ Vzal sekeru a ráznym krokom zamieril do rohu k výherným automatom. Dvaja chlapi, čo sedeli pri automatoch odskočili nabok. Ďuro sa rozmáchol sekerou a trafil prvý z automatov. Ten začal hneď zavýjať svoju sprofanovanú melódiu. Po druhej Ďurovej rane zmlkol. Schyťal ešte niekoľko úderov a prišiel na rad druhý automat. Ďuro zúrivo tíkol do oboch strojov. Vyzeral ako nepríčetný. Po chvíli celý zadychčaný prestal. Utrel si pot z čela, otočil sa a mlčky, bez pozdravu odchádzal ku dverám. V hrobovom tichu bolo počuť len krčmárkino tiché nechápavé: „Juraj?“ Keď bol za dverami, niekto z vodákov posmešne poznamenal: „Ty vole, Jánošík...“

Ďuro vyšiel z krčmy a prešiel cez cestu k rieke. Oprel sa chrbtom o jelšu a zosunul sa po nej na zem. Sedel takto opretý a čakal, že pocíti úľavu. Neúľavilo sa mu. Naopak, jeho vina sa mu teraz zdala ešte väčšia. Do očí sa mu nahrnuli slzy a hlas sa mu triasol: „Neskoro, Janko, neskoro. Dávno som to mal urobiť, dávno...“ Opantala ho neskutočná bezmocnosť... Len sedel na brehu opretý o starú jelšu a čakal na policajtov.